

spoda dr. Ivana Benkoviča, ki je bila z navdušenjem soglasno sprejeta. Le g. dr. Benkoviča bomo volili 1. ker je on spreten, izvrsten in učen poslanec; 2. ker je kandidat Kmečke zveze, in 3. ker je posebno delaven za Trbovlje. V boj po zmago!

Marenberg, Slovenjgradec, Šoštanj, Gornji Grad.

Okraj Marenberg.

Na velikonočni ponedeljek se je vršil za marenberški okraj v Vuzenici lep zaupen shod. Prišli so najodličnejši možje iz okraja. Shodu je predsedoval Pišek. Vsi so se soglasno izrekli za kandidata dr. Verstovška. Prosili so, da napravi g. kandidat več shodov; kraje in čas bodo določili in S. K. Z. obvestili.

Okraj Slovenji Gradec.

Zaupni shod Kmečke zveze v Slovenjem Gradcu dne 17. t. m. je bil dokaj dobro obiskan. Zastopane so bile vse občine slovenjgraškega okraja po najvrlejših možeh. Oni, ki se niso mogli shoda udeležiti, poslali so pismene izjave. — G. mestni župnik Čížek, ki je shodu predsedoval, je v jako poljudnih besedah obrazložil vzroke, zakaj je bil državni zbor razpuščen, zakaj treba novih volitev. Navedel je za tem lastnosti, ki jih mora imeti novi poslanec tega okraja, da mu morejo zaupati kmečki volilci. Biti mora zvest pristaš Kmečke zveze, ki ne bo odstopil za picico od njenega programa. Biti mora zmožen, pa delaven ne samo na Dunaju, marveč tudi v svojem volilnem okraju. Ko je nato vprašal g. govornik razne zborovalce, poznajo li moža, ki bi imel vse te lastnosti, čulo se je enoglasno: dr. Karol Verstovšek k jili ima, on bodi naš poslanec. Nato se preberejo pismene izjave odsotnih zaupnikov, zopet vse soglasno: dr. Karol Verstovšek je naš kandidat. — G. župnik povzame še enkrat besedo in opozarja zborovalce, da bodo mogoče tudi druge stranke ponujale svoje kandidate, zlasti štajercijanska in Narodna stranka, bodisi pod svojo ali kako izposojeno firmo. Da bi se pa ne dali varati in begati, jim načrta z jasnimi besedami podel namen, ki ga zasleduje štajercijanska stranka pri nas Slovincih in pa „staro prijateljstvo“ (!) Narodne stranke za kmeta, ki se posebno jasno kaže v strastnih napadih na K. zvezo, v kateri je zbran cvet spodnještajerskega slovenskega ljudstva. Prepripa, tako nadaljuje govornik, z Narodno stranko smo že tudi vsi siti, mir bo pa zavladal še-le tedaj, ko pade zadnji kandidat Narodne stranke. Potem bomo zaklicali s pesnikom: „Bog živi vse Slovence — Pod streho hiše ene.“

Okraj Šoštanj.

Zaupni shod, ki se je vršil za šoštanjski okraj v Velenju v Društvenem domu dne 17. t. m., se je sijajno obnesel. Zaupnikov je prišlo čez 60. Zastopane so bile sledeče občine: Velenje, St. Janž na Peči, St. Ilj pri Velenju, okolica Šoštanj, Topolšica (iz Zavodnje), Skale, Smartin ob Paki.

Gospod župnik Cizej otvori zborovanje in pozdravi zborovalce ter predlaga, naj se izvoli predsednik. Na predlog župana Korena iz St. Ilje se izvoli za predsednika župan Pirtušek iz Smartna ob Paki. Ta pozdravi navzoče zastopnike, govori splošno o težkem stališču naših poslancev in predlaga za poslanca v šoštanjskem okraju g. dr. Verstovška. Njegov predlog je bil od vseh navzočih zaupnikov enoglasno brez ugovora in z velikim navdušenjem sprejet. Nato poziva predsednik navzoče, naj glede te kandidature izrazijo vsak svoje mnenje. Govorili so kaplan Žgank, župnik Rozman, župan Koren, dekan Rotner, Janez Videnski in trgovec Strgar, ki so vsi pozdravljali kandidaturu. Potem, ko se je določilo še razne stvari za volitve, se je zaključil krasno uspeli shod.

Okraj Gornji Grad.

Zaupni shod S. K. Z. v Rečici ob Savinji je bil mnogoštevilno obiskan od zastopnikov celega okraja. Uspel je veličastno. Njegovo bistvo je izraženo v sledečem sklepu: Na shodu zaupnikov gornjegraškega okraja na velikonočni ponedeljek povodom postavljenja kandidata za državnozbornsko volitve zbrani volilci se enoglasno izrečejo, da bodo volili mnogozaslužnega g. dr. Verstovška, za katerega bo de stal naš okraj dne 13. junija, kakor skala. Gospodu dosedanjemu poslancu se izreka zahvala in vsa čast za neumorno delo, katero je bilo v teku kratkega delovanja od lanske izvolitve že v nebroj slučajih venčano z uspehi.

Nadalje se je izreklo poslancem S. K. Z. v državnem zboru popolno zaupanje s prošnje, naj še nadalje odločno branijo koristi slovenskega naroda v II. ljudski zbornici.

Glasovalo se je z navdušenjem. Pri protiglasovanju ni nikdo vzdignil roke. Ko so se še izrazili načrti in nasveti o nameravanih shodih, se je zaključilo dobro uspelo zborovanje.

Šmarje, Rogatec, Kozje.

Okraj Šmarje-Rogatec-Kozje.

Ker se predpriprave niso končane, se bodo vršili zaupni shodi za volilni okraj Šmarje-Rogatec-Kozje prihodnje (belo) nedeljo, dne 23. t. m.

Dr. Korošec — ne kandidira več. Dosedanji državni poslanec dr. Korošec razpošilja na svoje volilce v šmarsko-rogaško-kozjanskem okraju sledeče javno pismo:

Spoštovani volilci! Naši zaupniki celjsko-vranskega okraja so me včeraj, dne 18. t. m. zbrali za

kandidata svojega okraja. Sledeč njihovemu vabilu in s tem ustrezajoč želji stranke, mi veleva sedaj dolžnost, da se tem potom javno poslovim od vas, spoštovani volilci šmarsko-rogaško-kozjanskega okraja, ter da vam izrečem gorko in srčno zahvalo za vse vaše dosedanje časteče me zaupanje. Iskreno želim, da bi zavest istega političnega mišljenja še nadalje vzdrževala med nami vez dosedanjega medsebojnega prijateljstva. Vodimo letos Slovensko Kmečko zvezo na celi črti do sijajne zmage! Z mnogimi pozdravi vam udani dr. Korošec. — Maribor, dne 19. aprila 1911.

Za kmeta.

(Piše g. Iv. Roškar).

S predlogi, ki sem jih navedel v zadnji številki, še nikakor niso naštetni vsi predlogi in zahteve, katere je naložil državni zbor c. kr. vladi v izvršitev. Sedaj nastane vprašanje, boče li vlada vse omenjene in druge tkrat storjene in nji predložene sklepe tudi upoštevala in izpolnjevala? Ako si je svesta svoje odgovornosti in dolžnosti napram vsemu ljudstvu, potem mora zavzeti tukaj jasno stališče k obširnemu in ne lahkemu vprašanju ter ga dosledno izvajati.

Mogoče je brez dvoma vse te zahteve v Avstriji tekom časa izvršiti. Rekel sem premalo. Ne samo mogoče, ampak naravnost neizogibno in najpotrebnejše je, da se takoj loti in kolikor mogoče kmalu brez posledka reši ta nad vse važna vprašanja za vse ljudsko gospodarstvo. Ako bi se rešitev teh zadev tudi v naprej opustila, potem boče prava draginja in resnična beda vseh delavnih slojev njen naravni nasledek. Vsako ljudsko štetje potrjuje dejstvo, da je na deželi vedno manj pridelovalnih rok, v mestu in industriji pa tem več konsumentov. Vsled tega se produkcija živil nikakor ne pomnožuje v razmerju z naraslim številom prebivalstva. A še je mogoče dvigniti pridelek, ako se da dovolj gmotnih sredstev ljudstvu kot podpora na razpolago. Dokaze za to imamo pri mnogih sosednih državah. V primeru: Nemčija je z racionalnim (umnim) obdelovanjem polja dvignila ali pomnožila pridelek zrnja za 30, da celo 50%.

Pri nas pa nazadujemo, ker se merodajnim faktorjem ni zdelo potrebno podpirati kmetijstva. Enako zaostalost izkazuje naša živinoreja. Med tem, ko je od leta 1889 do leta 1909 se število živine pomnožilo v Švici za 72%, na Švedskem za 42%, v Nemčiji za 22%, na Ogrskem za 20%, v Bosni za 13%, v Hercegovini za časa okupacije celo za 200%, znaša v Avstriji ob enem in istem času pomnoženje pri govedih samo 10%, akoravno so naše razmere, podnebje in zemlja, kakor ustvarjene za živinorejo.

Ako se zaveda torej vlada svoje dolžnosti in odgovornosti nasproti ljudstvu, tedaj boče izvrševala s podvojeno silo zadnjič navedene sklepe v polni zvesti, da s tem ne koristi samo kmečkemu ljudstvu, ampak mnogo bolj še mestnemu in delavskemu prebivalstvu.

Nemčija je poskrbela za trden, gospodarsko-krepak kmečki stan, ker mu pripoznava odločilno vlogo za boljše prehranitev vseh drugih stanov in ga smatra za najsigurnejši temelj domovine. Vlada avstrijska, posnemaj!

Pa tudi ti, dragi slovenski kmet in mali posestnik, oba na delo! Začnimo najprej z umnim obdelovanjem in umetnim gnojenjem pomnoževati prideleke naše zemlje. Dvignimo našo živinorejo na vrhunec glede števila in dobrote! Dokažimo vsem osrečevalcem delavstva in meščanstva s prekmorskim mesom, da hočemo s pomnoženno vneto skrbeti za to, da pridelamo vsemu ljudstvu zadostnih živil po primernih cenah in da za sebe nič več ne zahtevamo, kakor da se nam pridelovanje živil in živinoreje vsaj v toliko izplača, da nam je zagotovljen naš obstanek.

Za povzdigo in izboljšanje vseh kmetijskih kultur pa zahtevamo pomoči od vlade, ki nam je na podlagi zadnjič označenih, v državni zbornici soglasno sprejetih sklepov dolžna dati podpore.

Ako torej želiš, dragi mi sotovariš, izboljšati travnik, pašnik ali njivo na katerikoli način, bodisi z osuševanjem, namakanjem, gnojenjem z umetnimi gnojili, posejstvo s semenom i. dr., tedaj prosim podpore, nikdar pa ne misliti, da boče podpora tolika, da se lahko ž njo vse napravi, ampak treba je pred vsem tvojih pridnih rok in brihtnega razuma. Za prvo uporabo je na razpolago osrednji vladi 5 milijonski melioracij ski fond. Za nadaljne zahteve dobi vlada gotovo pokritje v proračunu. Ako se je v delegacijah z lahkoto dovolilo samo za vojaštvo približno 400 milijonov kron več kakor v prejšnjih letih, potem se mora najti tudi denar za pridobitev sredstev za življenje vsega ljudstva in ohranitev kmečkega stanu.

Štajerskemu deželnemu odboru so za melioracije po uveljavljenem proračunu na razpolago precejšnje svote. Ravno tako tudi za pospeševanje živinoreje. Razun tega sprejema na podlagi zakona z dne 30. decembra 1909 vsako leto do 1917 okroglo 377 tisoč kron za pospeševanje živinoreje. Od te svote odpade na Spodnji Štajer po določenih tega zakona nad 80.000 K na leto. A žal, dosedaj je prišlo pač malo tega denarja na Spodnji Štajer. — Morda smo pri tem zapostavljanju naših interesov sami sodelovali, s tem, da smo premalo zahtevali, oziroma, da nismo prosili pomoči. Sedaj pa na noge! Kdor ima le kos slabega zemljišča, naj prositi takoj in tako dolgo subvencije, dokler je ne dobi. Z veseljem se lotimo izboljšanja ali prenovitve naših posestev, vstrajajmo pri tem, dokler se nam pridelki ne podvojijo, zaupajmo pa tudi v ljubega Stvarnika, On bo blagoslovil

naše delo in uspeli nam bo zagotovljen. Blagoslanje, še večje kakor v nekkanjih letih, naj se znova k tebi priseli, dragi moj slovenski rod!

Razne novice.

Duhovniška vest. Župnijo Vojnik pri Celju je dobil častiti gospod Jožef Potovšek, župnik v Artičah pri Brežicah.

Cesarjeva velika noč. Cesar se je v sredo dne 12. t. m. z dvornim vlakom odpeljal v Wallsee, kjer je pri načvojudu Francu Salvatorju preživel velikonočne praznike. Vrnil se je dne 18. aprila na Dunaj.

Nazadovanje živinske kuge na Štajerskem. Kakor se poroča iz uradnega vira, je sedaj tuši politični okraj Ptuj prost živinske kuge.

Iz finančne službe. Koncipist v finančnem ministrstvu na Dunaju, dr. Karol Dernovšek, je imenovan za finančnega tajnika.

Dr. Ploj je naznanil svojim zaupnikom v ptujsko-ormoškem okraju, da ne kandidira več z ozirom na preobilno delo, ki mu ga nalaga služba sezadnega predsednika pri najvišjem upravnem sodišču.

V Zaleu so imeli na velikonočni ponedeljek štajerski liberalci pogrebno zborovanje, ali kakor se ga sami imenovali, manifestacijski shod. Vse na okrog jim umira: politična stranka umira, gospodarska organizacija propada, listi izginjajo, povsod na okoli smrt. Dr. Kukovec je tolažil pogrebce, da baje tudi preklicani klerikaleci niso nič dosegli. Zborovalci pa so si pri tem mislili: pa tudi oškodovali nas niso, pri nas liberalcih pa povsod polomi z velikanskimi izgubami! Nazadnje so si izvolili pogrebci Robleka, da jim vodi tudi v Savinjski dolini liberalizem k gotovemu pogrebu.

Francelj Girstmayer. Mislili smo že, da so za vselej minoli časi, ko je znani Francelj Girstmayer preobračal politične kozolce v naši javnosti. Toda še enkrat se ga je polastila srčna želja, da bi vzbujal v spodnještajerski javnosti splošen smeh in krehot. Nemški Francelj se je dal na velikonočni ponedeljek v Mariboru od nemške gospode postaviti za kandidata v mariborskem-ljutomerskem okraju, ter bo nastopal sedaj skozi dobo volilnega boja v vlogi štajercijanskega kandidata. To bo zopet špasa, najljepši špas pa bo dne 13. junija, ko bo ležal Francelj na tleh kakor je dolg in širok. Kako se to zgodi, naj povpraša Senekowitscha!

Josip Ornič je bil od mestne gospode na velikonočni ponedeljek postavljen kot štajercijanski kandidat za ptujski volilni okraj. Kaj bo sedaj neki s starim štajercijanskim geslom: Kmet naj kmeta voli? Kako malo važen se zdi Orniču novi posej štajercijanskega kandidata, kaže dejstvo, da se mu niti ni zdelo vredno, da bi se udeležil zborovanja. Skoda bi bilo, da bi ptujski nemčurčki in Nemci izgubili trdo pest, s katero jih vlada očka Ornič, zato bodo kmetje ptujškega okraja poskrbeli, da bo ostal Ornič tam, kamor spada, v mesto Ptuj. Slovenskim kmetom pa ne bo poslančeval.

Ludvik Kresnik je tretji kandidat, katerega so si postavili Nemci za mariborski-konjiški okraj. Dolgo se ni hotel udati, a nazadnje so ga baje prisilili gospodje, da nastopi proti svojemu stanovskemu sobratu g. Pišek in daje s tem „Štajercu“ priložnost, da bo skozi celo volilno dobo hujskal kmeta proti kmetu. Upamo za trdno, da se bo g. Kresnik še premislil ter se odpovedal kandidaturi, ki dela veselje samo mestni gospodi, kmetom pa škodi, ker zanaša nepotreben boj v njihove vrste.

Oboji enako smešni. Naši spodnještajerski liberalci in štajercijanci so si v marsičem zelo slični. Ena najznačilnejših potez za oboje je širokoustna bahavost. Če bi človek verjel njihovim besedam, bi res mislil, da nekaj pomenijo. Na njihovih zaupnih shodih na velikonočni ponedeljek je ta bolesta lastnost izbruhnila zopet na dan. Na nemškutarskem shodu v Mariboru so se obnašali in govorili, kakor da je zmaga njihovih kandidatov že popolnoma gotova, celjski liberalci pa poročajo v nemške liste, da je bilo v Zalecu čez 600 zaupnikov, ako jih prav ni bilo niti 250, in da je Roblekova izvolitev zagotovljena. Ta smešna zaljubljenost v same sebe se bo bridko maščevala, dne 13. junija, ko bodo volilci z glasovnicami v roki priborili zmago S. K. Z. na celi črti. Ljudje, ki dobro vedo, kako je bodisi nemškutarska, bodisi liberalna politika zavožena, in radi tega dolgo niso hoteli sprejeti kandidature, kakor Kresnik in Roblek, a sedaj dopuste, da se tako smešno-neumno širokousti, nam ne bodo poslančevali.

Državna podpora za povzdigo živinoreje in vnovčevanje živine iz 6 milijonskega fonda, ki teče 9 let, se deli in naj se nemudoma prosi za njo. Podrobnosti, kakor tudi obrazec prošnje je najti v prvem članku „Gospodarskih Novic“.

Darila za muzej: J. Podvinski, župnik na Remšniku, 4 stare novice; A. Vrabl, vpokojeni učitelj pri Mali Nedelji, knjigo P. Danjko Čebelarstvo iz l. 1931; J. Kunce, župnik pri Sv. Juriju na Ščavnici, rimski relikviarij iz 18. stoletja; A. Pessler pri Sv. Juriju v Slov. gor., star denar; J. Pograjc v Mariboru 11 starih novcev; J. Jelšnik, kaplan v Cadramu, slov. sv. pismo iz 18. stoletja; Fr. Kotnik v Šmarjeti pri Celju, rimsko posodbo in odlomke rimske stenske slikarije; Mat. Krevh, gimnazijec v Mariboru, star novec in prstan; A. Pavalec P., gimnaz. v Mariboru, 15 starih novcev; dr. Guido Sajovic, c. kr. profesor